

N:o 25.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 Mars 1876, kl. 2 e. m.

*Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 4,
angående ordnande af döfstumme-undervisningen i riket.*

Till Utskottet har blifvit öfverlemnad en inom Andra Kammaran af Herr *A. Rundbäck* väckt motion (N:o 4), hvaruti hemställes, att Riksdagen måtte, med godkännande af de åsichter motionären uttalat rörande ordnande af döfstummeundervisningen i landet, bildande af lärare för denna undervisnings behof samt sättet för bestridande af kostnaderna, till främjande och uppehållande af de anstalter som äro behöfliga för döfstummeundervisningsväsendet i dess helhet, "i underdånig skrifvelse anhålla det Kongl. Maj:t täcktes, för ett fullständigt och ändamålsenligt ordnande af de döfstummas undervisning i riket, låta genom sakkunnige män utarbета och till Riksdagens kännedom meddela nådigt förslag till stadga i ämnet, samt i sammanhang dermed till Riksdagen göra nådig framställning om de anslag af statsmedel, som kunna erfordras såväl för läroanstalternas upprätthållande och till hjälp för meddelösa döfstumma elevers underhåll under lärotiden, som för lärarebildningens verkamma befordrande och för bekostande af en särskild inspektion öfver döfstummekolorna och deras verksamhet".

Redan nästföregående Riksdag egnade åt en del af den fråga, förevarande motion berör, en sorgfällig uppmärksamhet, och Riksdagen beslöt, efter derom väckt motion samt i öfverensstämmelse med Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande (N:o 24), att till Kongl. Maj:t ingå med under-

Bih. till Riksd. Prot. 1876. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 12 Häft. 1

dålig hemställan om nödiga åtgärders vidtagande för beredande af tillfälle dertill, att alla inom läroåren varande döfstumma barn måtte komma i åtnjutande af undervisning.

Motionären har fattat frågan om döfstummeundervisningsväsendets ordnande i hela dess vidd och med framdragande af vissa fakta icke blott visat, att många i undervisningsåldern varande döfstumma barn inom landet ännu äro i saknad af undervisning, utan ock framhållit att jemförelsevis obetydliga åtgärder finnas hos oss vidtagna för åstadkommande af den lärarebildning som i förevarande fall erfordras. Funnes behörigen utbildade lärare att tillgå, vore möjligheten gifven att upprätta de olika slag af undervisningsanstalter för döfstumma, som för denna undervisnings fullständiga ordnande äro af nöden. Bristen härutinnan medför alltså ännu en svårighet med afseende på detta ordnande, hvilken nödvändigt behöfver afhjelpas. Motionären påpekar vidare den omständigheten, att de anstalter hvilka upprättats för ifrågavarande ändamål, uppkomna, som de äro, mera genom initiativ från den enskilda välgörenheten än genom behörigen omfattande åtgärder från statens sida, sakna det samband med hvarandra, hvarigenom de kunna anses vara ingredienser delar af ett väl ordnad helt.

Utskottet, som instämmer i hvad motionären anfört rörande det behjertansvärda och samhällsviktiga i den angelägenhet, som utgör föremålet för motionärens framställning, har ej varit i tillfälle att med tillräcklig noggrannhet ingå i granskning af de mera utförda detaljerna i det förslag motionären ansett vara till ändamålet säkrast ledande. Att likväl den tidpunkt nu torde vara inne, då staten bör, dels med vederbörlig lagstiftning ordna, dels med nödig handräckning bistå de bemödanden, som från enskildes, kommuners eller landstings sida redan äro gjorda eller kunna komma att göras till fullständigt uppnående af det mål, staten har i 1842 års folkskolelagstiftning sig föresatt, nemligen att *alla* barn i skolåldern utan undantag skola erhålla undervisning och inhemta åtminstone ett visst minimum af kunskaper; det synes vara antagligt redan af det skäl, att ju högre utveckling vårt undervisningsväsende vunnit i andra afseenden, bristerna i den del, hvarom här är fråga, framstå i dess bjertare dager. Ett ytterligare skäl till bifall för motionärens framställning torde äfven vara, att öfvertygelsen om det trängande och behjertansvärda behovet af förevarande angelägenhet i den allmänna meningen nu vunnit en varmare bundsförvandt än under någon föregående tid.

Oaktadt en del af hvad motionären föreslagit redan föranledt till en Riksdagens underdåniga skrifvelse, anser sig dock Utskottet nu icke böra, med hänsyn till frågans behjertansvärda vikt, tillstyrka afslag å förevarande motion, så mycket mindre, som den innehåller väsentligen mera än hvad i Riksdagens föregående skrifvelse är vidrördt.

På grund af hvad här ofvan anförts, får Utskottet för sin del med instämmande i den allmänna syftningen af hvad motionären yrkat och föreslagit, hemställa:

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta uppgöra förslag till fullständigt ordnande af döfstummeundervisningen i riket, så att icke blott lagstadgad undervisning kunde beredas alla i undervisningsåldern varande döfstumma barn inom landet, utan ock ändamålseuliga åtgärder vidtagas för åstadkommande af en för ändamålet fullt nöjaktig lärarebildning.

Stockholm den 14 Mars 1876.

På Utskottets vägnar:

A. Adlersparre.

R e s e r v a t i o n :

af Friherre *Nordenfalk*: "Ehuru jag fullt behjertar motionens syfte, anser jag dock den af Utskottet föreslagna underdåniga skrifvelse nu ej behöflig, enär jag är förvissad att Kongl. Maj:t, med anledning af Riksdagens underdåniga skrifvelse af den 23 Maj 1875 *angående beredande af tillfälle till undervisning för alla inom läroåren varande döfstumma barn*, ej lærer underlåta afven taga hänsyn till behovet af derfor behöfliga lärarekrafter."
